

III

(Előkészítő jogi aktusok)

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

AZ RB 135. PLENÁRIS ÜLÉSE, 2019.6.26. – 2019.6.27.

A Régiók Bizottsága véleménye – Tiszta bolygót mindenkinek – Európai hosszú távú stratégiai jövőkép egy virágzó, modern, versenyképes és klímasemleges gazdaságról

(2019/C 404/11)

Előadó:	Michele EMILIANO (IT/PES), Puglia régió elnöke
Referenciaszöveg:	A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak: Tiszta bolygót mindenkinek – Európai hosszú távú stratégiai jövőkép egy virágzó, modern, versenyképes és klímasemleges gazdaságról COM(2018) 773 final

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

A hosszú távú stratégia 2050-ig történő végrehajtása

1. üdvözlö a „Tiszta bolygót mindenkinek” elnevezésű közleményt, és támogatja azt a célt, hogy az EU-ban 2050-ig elérjük a nulla nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátást („zéró kibocsátás”); arra kéri az Európai Bizottságot, hogy e cél elérése érdekében dolgozzon ki egy még inkább nagyratörő ütemtervet olyan intézkedések elfogadása révén, amelyek arra irányulnak, hogy a globális felmelegedés mértéke ne haladja meg az iparosodás előtti szintekhez viszonyított 1,5 °C-os emelkedést, előnyben részesítve az ambiciózusabb forgatókönyveket; sürgeti az Európai Bizottságot, hogy értékelje a különböző forgatókönyvek hatását az éghajlattal összefüggő egészségügyi kérdések, a környezetvédelem, illetve a gazdasági és társadalmi szempontok tekintetében, és ezen értékelés alapján javasoljon egy megfelelő átfogó szabályozási keretet, mely összhangban áll az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak végrehajtására vonatkozó stratégiával;

2. hangsúlyozza, hogy be kell fektetni az éghajlatváltozással kapcsolatos oktatási és figyelemfelkeltő kampányokba, amelyek minden korosztálynak szólnak, de különösen a fiatalokra összpontosítanak, akiket egyre nagyobb aggodalommal tölt el, hogy az éghajlatváltozás terén túl lassúnak ítélik a fejlődést; kiemeli, hogy a helyi és regionális önkormányzatok az oktatási intézményekkel és a civil társadalmi szervezetekkel együttműködve fontos szerepet játszanak e kötelezettségvállalás előmozdításában és a fiatalok elvárásainak teljesítésében;

3. ismételten kéri a tagállamokat és az Európai Bizottságot az energiáról folyó többszintű és állandó párbeszéd platformjának az energiaunió irányításáról szóló rendeletben meghatározottak szerinti kidolgozására, amely az éghajlati és környezetvédelmi szempontokat is figyelembe veszi, és amely támogatja a régiókat, a helyi önkormányzatokat, a civil társadalmi szervezeteket, a vállalkozásokat és az energetikai átállásban érdekelt egyéb szereplőket⁽¹⁾; kijelenti ennek kapcsán, hogy amennyiben az Európai Bizottság kéri, kész felállítani egy szervezeti egységet a tiszta energiára vonatkozó csomag helyi és regionális szintű végrehajtásával kapcsolatos technikai információcseréjének megvalósítására;

⁽¹⁾ A Régiók Európai Bizottsága véleménye: Az energiaunió irányítása és tiszta energia (HL C 342., 2017.10.12., 111. o.), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A52017AR0830>.

4. emlékeztet a régiók és a helyi önkormányzatok alapvető szerepére az éghajlatot és az energiát érintő közpolitikák végrehajtásában, valamint az azok hatékony megvalósításához szükséges viselkedésbeli változások előmozdításában, illetve annak biztosításában, hogy valamennyi polgár elfogadja ezeket a változásokat, mindezt egy meghatározott dekarbonizációs stratégiát követve, mely a „zéró kibocsátás” célkitűzésének megvalósítására irányul: ennek kapcsán hangsúlyozza a Polgármesterek Szövetségének az éghajlat és az energiaügy terén tett fellépéseit, és arra kéri az Európai Bizottságot, hogy továbbra is mozdítsa ezt elő és helyezzen hangsúlyt az ehhez hasonló kezdeményezésekre a helyi fellépések megerősítése érdekében, valamint a „talanoa” párbeszéd⁽²⁾ mintájára alakítson ki egy állandó konzultációs mechanizmust;
5. felhívja a figyelmet az olyan kezdeményezések támogatására, mint a Polgármesterek Klíma- és Energiaügyi Szövetsége, amely a helyi önkormányzatok és az Európai Bizottság közötti közvetlen kapcsolat megteremtésével lehetővé teszi, hogy alulról felfelé építkezve – további, az integrált nemzeti energia- és éghajlat-politikai tervekben és a fenntartható fejlődési célokban érdekelt területi érdekcsoportokkal együttműködésben – kidolgozzanak egy az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló, integrált területi irányítási tervet, amely ösztönzőleg hat a fenntartható energiára és éghajlatváltozás elleni fellépésre irányuló cselekvési tervekre (SECAP);
6. sürgeti az Európai Bizottságot annak biztosítására, hogy a nemzeti energia- és éghajlat-politikai tervek, valamint a hosszú távú nemzeti stratégiák összhangban álljanak a Párizsi Megállapodásban, a 2050-ig megvalósítandó stratégiában és a fenntartható fejlődési célokban előírtakkal; alapvető fontosságúnak tartja, hogy e terveket és stratégiákat a többszintű párbeszéd és a részvételalapú módszerek alkalmazása mellett fejlesszék, és hogy azok a regionális valamint helyi szinten alkalmazott bevált gyakorlatokon alapuljanak; javasolja továbbá a szóban forgó tervek rendszeres felülvizsgálatai között eltelt időszakok csökkentését, valamint a helyi (LDC) és regionális (RCD) szinten meghatározott hozzájárulási rendszer létrehozását, amely a nemzeti szinten meghatározott hozzájárulási rendszert (NDC) egészítené ki;
7. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy aktívan vegye figyelembe egyes területek, például a legkülső régiók, és az állampolgárok különösen kiszolgáltatott helyzetét a klímasemleges Európa felé való átmenetben, hogy elkerülhető legyen az átmenet folyamatának elutasítása; ezen túlmenően egy európai klímasemlegességi megfigyelőközpont létrehozását sürgeti, mely hozzájárul az energiaunió irányításához kapcsolódó nemzeti jelentéstételi kötelezettségek teljesítéséhez, és amely az uniós „készlegkörkép” keretében történő uniós kompetenciafejlesztéssel egyidejűleg elősegíti e sebezhetőségi tényezők feltérképezését és nyomon követését. Ezeknek a klímasemleges Európa megvalósítására irányuló erőfeszítéseknek figyelembe kellene venniük a regionális és helyi szintű készségigényeket: az tehát a cél, hogy a fenntarthatóságot szolgáló politikák kidolgozását összehangoljuk a készségek fejlesztésével, hogy időtálló minőségi munkahelyek jöjjenek létre a kiszolgáltatottabb helyzetű régiókban, és megkönnyítsük a legjobb gyakorlatok hatékony cseréjét e régiók között, többek között a már meglévő összetett mutatók, illetve esetleg más, még meghatározandó mutatók alapján;
8. felhívja a figyelmet az európai területeknek az éghajlat, a környezet, a tájkép, a mobilitás és a gazdasági-társadalmi szerkezet szempontjából eltérő jellegzetességeire, hangsúlyozva annak jelentőségét, hogy a stratégia ne kizárólag a szigorúan vett közigazgatási határok mentén, hanem a területek földrajzi, geopolitikai és gazdasági jellegzetességeihez igazodva valósuljon meg;
9. hangsúlyozza, hogy olyan holisztikus megközelítésre van szükség, amely egyesíti az EU általános politikái keretében a fenntartható fejlődési célokra, a kohézióra és a körforgásos gazdaságra vonatkozó eszközöket és stratégiákat, ugyanakkor egyedi intézkedéseket is tesz például az energiapolitika, az éghajlatváltozás hatásainak csökkentése és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a széntermelő régiók átállása tekintetében;

Az energiarendszer klímasemlegessége

10. tudomásul veszi egyrészt a régióknak és a helyi önkormányzatoknak az éghajlat- és energiapolitikák részvételalapú megvalósításában betöltött kulcsfontosságú szerepét, másrészt pedig elismeri a közigazgatások példaértékű szerepét valamennyi ágazatban, egészen a középület-állomány és a közszféra által működtetett vállalatok kezelésétől kezdve; ennek kapcsán hangsúlyozza a középületek energiahatékonyságára irányuló tervek jelentőségét, valamint a fenntartható közbeszerzés és a környezetvédelmi, illetve energiagazdálkodási irányítási rendszer szempontjainak a környezetvédelmi minimumkövetelmények⁽³⁾ betartása mellett történő alkalmazását;
11. kéri az Európai Bizottságot, hogy a meglévő épületekhez kapcsolódó kibocsátások csökkentése érdekében továbbra is prioritásként helyezze előtérbe az épületek energiahatékonyságának kérdését, valamint gondoskodjon arról, hogy az állami támogatások és a pénzügyi eszközök lehetővé tegyék a tulajdonosok számára az épületek energiahatékonyságának növelését azok felújítása révén. Emellett a szükséges beruházásokat és állami támogatásokat tőkeelősként kell besorolni, így növelve a helyi és regionális önkormányzatok döntéshozatali mozgásterét. Ez jelentős mértékben hozzájárulna ahhoz, hogy az épületek energetikai szempontú felújításának átlagos éves aránya növekedjen;

⁽²⁾ <https://unfccc.int/topics/2018-talanoa-dialogue-platform>.

⁽³⁾ Az Európai Bizottság közleményei: „A fenntartható fogyasztásról, termelésről és iparpolitikáról – Cselekvési terv” (COM(2008) 397), „Környezetvédelmi szemléletű közbeszerzés” (COM(2008) 400) és „Az anyagkörforgás megvalósítása – a körforgásos gazdaságra vonatkozó uniós cselekvési terv” (COM(2015) 614), amelyeket az Európai Unió Tanácsa elfogadott.

12. emlékeztet annak jelentőségére, hogy a kiszolgáltatók helyzetben lévő állampolgárok védelmet élvezhessenek az energiaszegénységgel szemben, valamint arra, hogy valamennyi európai polgár számára biztosítani kell az energetikai alapszolgáltatásokhoz való azonos mértékű hozzáférést;

13. kéri az Európai Bizottságot, hogy az új épületek tervezése, megvalósítása és irányítása során segítse elő a körforgásos megközelítést, ami azt jelenti, hogy – a Level(s) kezdeményezés⁽⁴⁾ példájából kiindulva – a fenntarthatóság, azaz az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások felhasználásának jegyében járunk el. Ennek érdekében egyfajta életciklus-szemléletből kiindulva az éghajlati és környezeti teljesítményre vonatkozó követelményeket is meg kell határozni az építőanyagok és az építkezési eljárások, valamint a beépített anyagok dokumentálása kapcsán. Ehhez pedig az kell, hogy folyamatos beruházások valósuljanak meg a szabványok, a környezetbarát tervezés követelményei, a környezetvédelmi terméknnyilatkozatok és az életciklus-elemzésekre vonatkozó információs rendszerek terén;

14. határozottan úgy véli, hogy azt a célkitűzést, hogy az Unió energiaszükségletének 32 %-a megújuló energiaforrásokból származzon, a későbbiekben a technológia fejlődésének megfelelően módosítani kell – 2030-ra 40 %-os arány elérésére törekedve, hogy 2050-re megvalósulhasson a klímasemlegesség –, és hogy az említett küszöbértéket meghaladni képes régiókat mindenképpen megfelelő szintű támogatásban és ösztönzésekben kell részesíteni;

15. üdvözlözi a helyi energiaközösségek hivatalos megalakulását a tiszta energiáról szóló jogalkotási csomag⁽⁵⁾ keretén belül, és arra kéri a tagállamokat, hogy használják ki azok teljes potenciálját⁽⁶⁾, hangsúlyozva, hogy célzott pénzügyi támogatási rendszereket kell biztosítani számukra, amelyek előnyben részesítik az akadályokkal küzdő területeket, például azokat, ahol a nagy európai hálózatokkal nem összekapcsolt és elszigetelt elektromos rendszerek működnek. Helyi és regionális szinten az állami és a magán energetikai cégek az energetikai átállás fontos szereplőinek számítanak;

16. hangsúlyozza a dekarbonizáció elősegítésének és a „zéró kibocsátást” illető célkitűzés elérésének szükségességét, valamint annak jelentőségét, hogy a tagállamok a régiókkal közösen meghatározzák a fosszilis tüzelőanyagokat felhasználó berendezések és infrastruktúrák, valamint az atomerőművek átalakításának pontos ütemterveit, amelyek a megújuló energiaforrások (mint például a hidrogén) és az európai gáziparág dekarbonizációját szolgáló technológiák használatát ösztönzik az elérhető legjobb technológiákra vonatkozó referenciadokumentumok (BREF) alapján. Megjegyzi, hogy az energetikai átállás egyik alapfeltétele, hogy a kibocsátási egységek és a társadalmi szempontból elfogadható adózás keretében megfelelően beárazzák a fosszilis energiahordozókat; üdvözlözi ezért az Európai Bizottság hatékonyabb és demokratikusabb uniós energia- és éghajlat-politikai döntéshozatalról szóló, nemrégiben kiadott közleményét, és úgy véli, hogy a dokumentumban foglaltak közül számos javaslat – különös tekintettel az energiaadóztatás alapvetően fontos elemére – elengedhetetlen ahhoz, hogy az EU előtt álló hatalmas kihívásokra idejekorán összehangolt és következetes választ adhassunk;

Területi tervezés és klímasemlegesség

17. emlékeztet a régiók és a helyi önkormányzatok központi szerepére a fenntartható személy- és árumobilitást érintő szakpolitikák végrehajtásában, akár a város- és területtervezési tevékenységeken keresztül is, amelyek célja a közlekedési módok egyensúlyának kiigazítása, valamint a gépjárművek használatának és a talaj művelés alól történő kivonásának csökkentése;

18. ismét felhívja a figyelmet arra, hogy a szállítási ágazatot – amely az egyetlen olyan szektor, ahol a szén-dioxid-kibocsátás mértéke még mindig meghaladja az 1990-es szinteket – klímasemlegessé kell tenni⁽⁷⁾, többek között az európai platformok (mint például az S3P Energy⁽⁸⁾) pénzügyi és technikai támogatásának növelése révén;

19. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy nyissa meg az európai finanszírozás lehetőségét a jármű-töltőállomások létrehozásának felgyorsítására annak biztosítása érdekében, hogy a jelenlegi infrastruktúra ne akadályozza a tiszta mobilitás bevezetését Európában a jövőbeli kereslet kielégítése érdekében;

20. hangsúlyozza annak jelentőségét, hogy a tömeges, megosztott, multimodális és intermodális szállítási módok felé történő átállást logisztikai platformok és mobilitásirányítási tervek kidolgozása révén, helyi és regionális szinten is elősegítsék és finanszírozzák, szem előtt tartva a ritkán lakott régiók és a peremterületek, valamint a legkülső és a szigeti régiók sajátosságait is;

⁽⁴⁾ <http://ec.europa.eu/environment/eussd/buildings.htm>.

⁽⁵⁾ <https://ec.europa.eu/energy/en/topics/energy-strategy-and-energy-union/clean-energy-all-europeans>.

⁽⁶⁾ A helyi felelősségvállalás modelljei és a helyi energiaközösségek szerepe az energetikai átállásban Európában (CDR 2515/2018), <https://cor.europa.eu/hu/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-2515-2018>.

⁽⁷⁾ Európa mozgásban: a gördülékeny mobilitás előmozdítása (CDR 3560/2017), <https://cor.europa.eu/hu/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-3560-2017>.

⁽⁸⁾ <https://e3p.jrc.ec.europa.eu/articles/smart-specialisation-platform-energy-s3p-energy>.

21. hangsúlyozza, hogy a mobilitási terveknek összhangban kell lenniük a zöld villamos energia és a megújuló energiaforrások termelésének és elosztásának egyre szélesebb körű elterjedésével⁽⁹⁾, a forgalomból származó zéró kibocsátásra kell törekedniük, illeszkedniük kell a város- és területtervezéshez, adott esetben pedig a fenntartható energiára és az éghajlatra vonatkozó cselekvési tervekhez, továbbá emlékeztet arra, hogy az említett politikák kulcsfontosságú szerepet töltenek be a polgárok életminőségének javításában és egészségügyi védelmében;

22. hangsúlyozza, hogy különös figyelmet kell szentelni a szállítási rendszerekben a lehetséges széntelenítési intézkedéseknek, azaz elő kell segíteni a megújuló energiaforrások és alternatív tüzelőanyagok használatát, valamint az ebből következő környezetbarát és diverzifikált energiaellátást biztosító specifikus infrastruktúrák megvalósítását, mindenekelőtt a helyi elosztóhálózat-üzemeltetők erősítése révén;

23. rámutat a talajfelhasználás, az éghajlatváltozás hatásainak mérséklése és az alkalmazkodási potenciál közötti interakciók jelentőségére, valamint a mezőgazdaság éghajlatra gyakorolt rendkívüli hatásával való foglalkozás fontosságára, hiszen ezek létfontosságú elemei bármely stratégiának, mely a Párizsi Megállapodás és a fenntartható fejlődési célok tiszteletben tartását hivatott összehangolni a környezeti, egészségügyi és gazdasági-társadalmi szempontú jólét fejlődésével;

24. rámutat arra, hogy a szigeti közösségek a klímasemlegességi szakpolitikák laboratóriumainak szerepét tölthetik be, továbbá hangsúlyozza a tengeri szállításra vonatkozó dekarbonizációs intézkedések szükségességét, figyelembe véve a kiszolgáltatott helyzetben lévő területeket, amelyek nagymértékben függenek a tengeri kereskedelemtől;

A gazdasági rendszer klímasemlegességéről

25. hangsúlyozza a fenntartható közbeszerzés szerepét a zöld gazdaság fejlődésének előmozdításában és a viselkedésbeli változások elősegítésében, a körforgásos közbeszerzések felé történő mielőbbi elmozdulás jelentőségét, valamint annak szükségességét, hogy a magánszektor igénybe vegye a környezetközpontú irányítási rendszereket, azaz az ipari kibocsátásokról szóló irányelvben⁽¹⁰⁾ és az elérhető legjobb technikák referenciadokumentumaiban valamennyi termelői ágazatra vonatkozóan foglaltakat, továbbá az EMAS és ISO környezetvédelmi hitelesítési rendszerben⁽¹¹⁾ előírtakat teljeskörűen végrehajtsák;

26. hangsúlyozza, hogy a stratégiában nem történik utalás a „hulladékágazatra”, a hulladékhierarchiára, valamint a körforgásos gazdaság elveire⁽¹²⁾, és ennek kapcsán javasolja a hulladékstátusz megszüntésére vonatkozó egységes kritériumok mielőbbi meghatározását célzó intézkedések bevezetését az ártalmatlanítási műveletek felgyorsítása, a hulladékhasznosítás elősegítése és a kapcsolódó ipari eljárásokból adódó szennyező kibocsátások minimálisra csökkentése érdekében. Hangsúlyozza, hogy a vegyi összetételekre és a termékek újrahasznosíthatóságára vonatkozó környezetbarát tervezés, valamint a szelekció és az anyagok és az energia visszanyerése terén megvalósuló beruházások segítségével a minimálisra kell csökkenteni a hulladékok mennyiségét;

27. emlékeztet arra, hogy különös figyelmet kell fordítani az energiaigényes iparvállalatoknak és energetikai infrastruktúráknak otthont adó régiókra, annak biztosítása érdekében, hogy az átállás mihamarabb megkezdődhessen, valamint méltányos és inkluzív módon valósulhasson meg, a társadalmi és környezeti hatások korlátozása vagy ellensúlyozása mellett; továbbá hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a helyi és regionális önkormányzatok, valamint az érintett polgárok és nem kormányzati szervezetek, az üzleti szektor, az egyetemek és a kutatóintézetek részt vegyenek az energetikai átállás lehetséges negatív hatásainak ellensúlyozására irányuló intézkedések kialakításában;

28. hangsúlyozza, hogy az energetikai infrastruktúrák megvalósítása során biztosítani kell a környezeti kiadásoknak és az egészségügyi, környezetvédelmi, gazdasági és társadalmi előnyöknek az infrastruktúrák elhelyezése és az átálláshoz szükséges változások által érintett állampolgárok között történő méltányos elosztását. Különösen hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a környezeti költségek és előnyök elosztási kritériumainak meghatározásába az illetékes nemzeti hatóságokkal együtt vonják be azoknak a tranzit-területeknek a helyi és regionális önkormányzatait is, amelyek hatalmas mennyiségű energiát kezelő infrastruktúrák haladnak át, biztosítva, hogy a keletkezett bevételekből méltányos részt fordítsanak a leginkább érintett polgárok javát szolgáló célokra; hangsúlyozza továbbá, hogy valamennyi uniós politikát, így az EU-n kívüli partnerekkel folytatott kereskedelempolitikát is a klímasemlegesség célkitűzéséhez kell igazítani;

⁽⁹⁾ Az alacsony kibocsátású mobilitás megteremtése (CDR 6151/2017), <https://cor.europa.eu/hu/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-6151-2017>.

⁽¹⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/75/EU irányelve (2010. november 24.) az ipari kibocsátásokról (a környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése) EGT-vonatkozású szöveg <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:32010L0075>.

⁽¹¹⁾ A Bizottság (EU) 2017/1505 rendelete (2017. augusztus 28.) a szervezeteknek a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben (EMAS) való önkéntes részvételéről szóló 1221/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet I., II. és III. mellékletének módosításáról (HL L 222., 2017.8.29., 1. o.), <https://www.iso.org/home.html>.

⁽¹²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/851 irányelve (2018. május 30.) a hulladékokról szóló 2008/98/EK irányelv módosításáról (HL L 150., 2018.6.14., 109. o.), Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/852 irányelve (2018. május 30.) a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló 94/62/EK irányelv módosításáról (HL L 150., 2018.6.14., 141. o.), Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/850 irányelve (2018. május 30.) a hulladéklerakókról szóló 1999/31/EK irányelv módosításáról (HL L 150., 2018.6.14., 100. o.), és Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/849 irányelve (2018. május 30.) az elhasznált járművekről szóló 2000/53/EK irányelv, az elemekről és akkumulátorokról, valamint a hulladékelemekről és -akkumulátorokról szóló 2006/66/EK irányelv, valamint az elektromos és elektronikus berendezések hulladékaikról szóló 2012/19/EU irányelv módosításáról (HL L 150., 2018.6.14., 93. o.).

A kibocsátások elnyelésére és kompenzációjára vonatkozó stratégiák

29. üdvözli az uniós biogazdasági stratégia⁽¹³⁾ korszerűsítését, amely az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkenését lehetővé tévő termelési rendszerek fejlesztését támogatja;

30. emlékeztet a városi és vidéki zöldterületeknek az éghajlatváltozás elleni küzdelemben betöltött központi szerepére, hiszen olyan ökológiai rendszerekről van szó, amelyek természetes szénelnyelőkként működnek, különös tekintettel a kiszolgáltatottabb helyzetben lévő régiókra, köztük a legkülső és a szigeti régiókra. Kiemeli, hogy a kibocsátáscsökkentéshez fontos a szervesanyag-gazdálkodás hatékonyabbá tétele, a tőzeglápok és a vizes élőhelyek helyreállítása, valamint minden olyan mezőgazdasági rendszer, amely megköti a kibocsátásokat; továbbá hangsúlyozza annak szükségességét, hogy az erdőállományok védelme és megfelelő kezelése támogatásra és ösztönzésre találjon, valamint a mezőgazdasági és erdőgazdálkodási szakpolitikák teljes mértékben illeszkedjenek a hidrogeológiai és éghajlati kockázatok kezelésének politikájába;

31. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy vonja be a régiókat és a helyi önkormányzatokat a közös kötelezettségvállalási rendelet és a földhasználathoz, a földhasználat megváltoztatásához és az erdőgazdálkodáshoz (LULUCF) kapcsolódó üvegházhatásúgáz-kibocsátásnak és -elnyelésnek a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretbe történő beillesztéséről szóló rendelet⁽¹⁴⁾ végrehajtásába, a kibocsátáscsökkentésre vonatkozó, 2030-ig megvalósítandó célok kitűzésébe, valamint az azok megvalósítását célzó észszerű kezdeményezések meghatározásába;

32. kiemeli a városok és régiók hatásköreit az olyan adatok gyűjtése terén, amelyek a LULUCF-rendelet és a közös kötelezettségvállalási rendelet alá tartozó ágazatokban az ÜHG-kibocsátásra vonatkozó nyilvántartások létrehozásához szükségesek, valamint javasolja a tagállamoknak és az Európai Bizottságnak, hogy támogassák a városokat és régiókat kapacitásaik erősítésében⁽¹⁵⁾;

33. hangsúlyozza, hogy a termelői rendszerekben szükség van a teljeskörű energetikai és állományhasznosításra alkalmas technikák és technológiák továbbfejlesztésére, valamint a diffúz és illékony kibocsátás (ideértve a szén-dioxidot is) környezeti kompenzációjának valamennyi formájára, amelyeket természetes ökológiai rendszerek, illetve végső esetben a szén-dioxid-leválasztás és -tárolás (Carbon Capture and Storage – CCS) technikáinak alkalmazása által kell ellensúlyozni; hangsúlyozza azonban, hogy ezeknek a technológiáknak még bizonyítaniuk kell hatékonyságukat és biztonságosságukat, ezért a kibocsátás elkerülésének kell az elsődleges prioritásnak lennie;

A klímasemlegesség finanszírozása

34. emlékeztet arra, hogy fontos megfelelő pénzügyi fedezetet biztosítani az üvegházhatású gázok „zéró kibocsátásán” alapuló gazdaság megvalósításához azáltal, hogy megemeljük az energiarendszerbe és az ahhoz kapcsolódó infrastruktúrába történő beruházásokra évente fordított GDP-arányt; ehhez kapcsolódóan üdvözli az Európai Bizottság által 2018-ban közreadott, a fenntartható növekedés finanszírozására vonatkozó cselekvési tervet⁽¹⁶⁾;

35. ismét hangsúlyozza, hogy a Párizsi Megállapodásban foglalt kötelezettségvállalások megvalósítása érdekében az uniós költségvetési kiadások éghajlat-politikai célkitűzésekre fordítandó hányadát legalább 30 %-ra kell növelni, és a nemzeti kormányoknak is hosszú távú pénzügyi támogatásokat kell előirányozniuk⁽¹⁷⁾;

36. hangsúlyozza, hogy tekintettel az üvegházhatású gázok „zéró kibocsátásán” alapuló gazdaságra való átállásból várhatóan fakadó jelentős társadalmi következményekre, szükség lesz egy kifejezetten erre a célra létrehozott átmeneti alapra, amely támogatja azokat a régiókat vagy társadalmi szegmenseket, ahol a fosszilis tüzelőanyagoktól való elfordulás rövid távú hatásai elsőként jelentkeznek;

⁽¹³⁾ Fenntartható biogazdaság Európa számára: a gazdaság, a társadalom és a környezet közötti kapcsolat megerősítése, 2018.

⁽¹⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/842 rendelete (2018. május 30.) a Párizsi Megállapodásban vállalt kötelezettségek teljesítése érdekében a tagállamok által 2021-től 2030-ig kötelezően teljesítendő, az éghajlat-politikai fellépéshez hozzájáruló éves üvegházhatásúgáz-kibocsátáscsökkentések meghatározásáról, valamint az 525/2013/EU rendelet módosításáról (HL L 156., 2018.6.19., 26. o.) – Az Európai Parlament és a Tanács 2009/406/EK határozata (2009. április 23.) az üvegházhatású gázok kibocsátásának a 2020-ig terjedő időszakra szóló közösségi kötelezettségvállalásoknak megfelelő szintre történő csökkentésére irányuló tagállami törekvésekről (HL L 140., 2009.6.5., 136. o.); <https://unfccc.int/topics/land-use/workstreams/land-use-land-use-change-and-forestry-lulucf>.

⁽¹⁵⁾ A Régiók Európai Bizottságának véleménye – Az erőfeszítés-megosztási rendeletről, valamint a földhasználatról, földhasználat-megváltoztatásról és erdőgazdálkodásról szóló rendeletről szóló jogalkotási javaslatok (HL C 272., 2017.8.17., 36. o.), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A52016AR5780>.

⁽¹⁶⁾ Az Európai Bizottság közleménye, COM(2018) 97 final, „Cselekvési terv: A fenntartható növekedés finanszírozása”.

⁽¹⁷⁾ Az InvestEU program (COR-2018-03766), előadó: Konstantinos AGORASTOS (EL/EPP).

37. emlékeztet arra, hogy jelentős pénzügyi forrásokra van szükség az innovatív megoldások, köztük a megújuló energiaforrások fejlesztéséhez és piaci integrálásukhoz: fontosnak tartja, hogy a különböző szintű hatóságok integrált és közös megközelítést alkalmazzanak annak érdekében, hogy lehetőség nyíljon a különböző pénzügyi források összekapcsolására és azok többszörösen hatékonyá tételére, ideértve azt is, hogy felhívják a figyelmet a különböző eszközök létezésére, és javítják ezek általános hozzáférhetőségét; hangsúlyozza, hogy a megújuló energiaforrásokra és az állami támogatásokra vonatkozó uniós keretszabályokat felül kell vizsgálni, hogy azok elősegítsék az éghajlatra gyakorolt hatások csökkentését és a fenntarthatóságot, illetve technológiasemlegesek legyenek. Így például ki kell igazítani az energiaadóról szóló irányelvet és az állami támogatásokra vonatkozó szabályokat, hogy csökkenjenek a megújuló energiaforrásokra kivetett energiaadók, versenyképessé téve azokat a fosszilis energiaforrásokkal szemben;

38. hangsúlyozza, hogy a környezeti szempontból fenntartható infrastrukturális beruházások hosszú távon rendkívül kifizetődők, hiszen képesek előidézni mind a GDP, mind a foglalkoztatási arány nagymértékű növekedését. Ezenkívül az efféle beruházások gazdasági jellegű megtakarításokat is eredményeznek, hiszen kevesebb energiafogyasztással és a fosszilis tüzelőanyag behozatalának csökkenésével járnak;

39. hangsúlyozza annak jelentőségét, hogy a közbeszerzésekre és a beruházások ösztönzését célzó jogalkotási eljárásokra vonatkozó jogszabályok rövidek, világosak és egységesek legyenek⁽¹⁸⁾, továbbá üdvözlí az Európai Bizottság törekvéseit a 2021–2027-es programozási időszakra vonatkozó jogszabályok egyszerűsítését, valamint az ERFA-ról és a Kohéziós Alapról szóló rendeletek egyesítését illetően⁽¹⁹⁾;

40. emlékeztet arra, hogy a klímasemleges gazdaság célkitűzéseit magában foglaló és azokat speciális mutatók meghatározásán keresztül elérni kívánó valamennyi finanszírozási program és alap szerves részévé kell tenni a klímasemlegességet, a környezeti fenntarthatóságot és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képességet, továbbá üdvözlí az európai szemeszter környezetbarátabbá tételét célzó kezdeményezést⁽²⁰⁾, és ezzel kapcsolatban további erőfeszítések megtételére szólít fel. Ezzel összefüggésben javasolja azt is, hogy építsenek be éghajlati mutatószámokat a riasztási mechanizmus keretében készült jelentés európai bizottsági keretébe;

41. javasolja, hogy az Unió jogszabályjavaslatainak előzetes hatásvizsgálata mellett értékeljék az azok éghajlati hatásait és a Párizsi Megállapodás céljainak eléréséhez való hozzájárulásukat⁽²¹⁾; kéri továbbá az energetikai átállás által érintett ágazatoknak és régióknak szánt európai alapok megfelelő hatásvizsgálatának elvégzését, garantálva, hogy azok hatékonyan tudják támogatni a folyamatot;

42. hangsúlyozza, hogy az uniós társfinanszírozási aránynak magasnak kell lennie annak biztosítása érdekében, hogy a kisebb helyi és regionális önkormányzatok is hozzáférhessenek, valamint hangsúlyozza, hogy szükség van olyan egyedi módszerek és mutatók meghatározására, amelyek a finanszírozandó projektek elbírálásakor figyelembe veszik a klímasemleges gazdaság célkitűzéseit;

43. kiemeli a biztosítási ágazatnak a helyi szintű reziliencia megerősítésében játszott szerepét veszteségek és károk bekövetkezése esetén;

44. üdvözlí az éghajlat- és környezetvédelmi politikák eredményeként az egészségügyben várható megtakarításokra tett utalásokat, és arra kéri az Európai Bizottságot, hogy alaposabban vizsgálja meg annak lehetőségét, hogy – többek között a WHO bevonásával⁽²²⁾ – célzott mutatók meghatározásával számszerűsítse ezeket a megtakarításokat. E tekintetben utal egy olyan struktúra tapasztalatára, mint a WHO egészséges városok hálózata, és több erőfeszítést szorgalmaz annak érdekében, hogy szinergiák teremthetők legyenek az ilyen kezdeményezések, illetve a városok vonatkozásában az energetikai átállásra és az éghajlatváltozásra koncentrált kezdeményezések között;

45. egyetért a fenntartható pénzügyi cselekvési terv fenntartható növekedés támogatására vonatkozó célkitűzéseivel, valamint azzal, hogy a pénzügyi ágazat és a magánbefektetők részére lehetővé kívánják tenni, hogy szerepet vállaljanak az éghajlatot és a környezeti fenntarthatóságot illető nagyra törő és közös célkitűzések megvalósításában; fontosnak tartja megjegyezni, hogy a magántőke mobilizálása hosszú távú tervezést és szabályozási stabilitást igényel uniós, nemzeti, valamint helyi és regionális szinten is;

⁽¹⁸⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/23/EU irányelve (2014. február 26.) a koncessziós szerződésekről (HL L 94., 2014. 3. 28., 1. o.), Az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelve (2014. február 26.) a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 94., 2014. 3. 28., 65. o.), és Az Európai Parlament és a Tanács 2014/25/EU irányelve (2014. február 26.) a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 94., 2014. 3. 28., 243. o.).

⁽¹⁹⁾ Európai Regionális Fejlesztési Alap és Kohéziós Alap, előadó: Michiel RIJSBERMAN (NL/ALDE).

⁽²⁰⁾ http://ec.europa.eu/environment/integration/green_semester/index_en.htm.

⁽²¹⁾ Vélemény: „Klímafinanszírozás: a Párizsi Megállapodás végrehajtásának alapvető eszköze” (CDR 2108/2017), <https://cor.europa.eu/hu/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-2108-2017>.

⁽²²⁾ <https://www.who.int/publications/guidelines/en/>.

46. hangsúlyozza a klímasemlegességre törekvő technológiák és kutatótevékenységek szilárd pénzügyi keretének jelentőségét, valamint üdvözli az innovációs alap létrehozását, és reméli, hogy a végrehajtási rendelet ⁽²³⁾ mihamarabb elfogadásra kerül, továbbá a komoly adókedvezményeket biztosító „tudás vámszabad területeinek” megvalósítására is sor kerül;

47. kiemeli, hogy a régióknak és a helyi önkormányzatoknak szükségük van a kötelezettségek és az elérhető legjobb technikák integrált, következetes és könnyen kezelhető keretére egy olyan portál révén, amely az egyes ágazatokra vonatkozó elérhető legjobb technikákat (BAT), a H2020 projekteket és a Polgármesterek Szövetségének kezdeményezéseit is tartalmazza;

A nemzetközi kötelezettségvállalásokkal és a hatályos jogszabályokkal való kapcsolat fenntartása

48. üdvözli az Unió nagyra törő célkitűzését, miszerint világszinten kívánja előmozdítani a kibocsátások nem fenntartható aktuális trendjének megfordítását célzó politikákat és fellépéseket, valamint arra kéri az uniós intézményeket és a tagállamokat, hogy szilárdan, hosszan tartóan és következetes módon vonják be a régiókat és a helyi önkormányzatokat a fenntartható fejlesztés globális menetrendjének és 17 fenntartható fejlődési céljának ⁽²⁴⁾ megvalósításába; továbbá a Párizsi Megállapodás megvalósításába, többek között a Régiók Bizottságának a COP25-ös csúcstalálkozó előkészületeibe történő bevonásával, annak biztosítása érdekében, hogy a tárgyalások folyamán az Unió álláspontja valamennyi kormányzati szinten támogatásra találjon;

49. kéri, hogy a Régiók Bizottságának egy képviselője megfigyelőként részt vehessen az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményének (UNFCCC) valamennyi előkészületi munkájában, annak biztosítása érdekében, hogy a helyi önkormányzatok és a régiók érdekei kellőképpen képviselve lehessenek, illetve hogy kellően figyelembe vegyék azt a képességüket, hogy konkrét intézkedésekkel képesek segíteni a folyamatot, és mindez beépülhessen a globális felülvizsgálat keretében végzett közös munka nyitott, inkluzív és átlátható értékelésébe.

Kelt Brüsszelben, 2019. június 27-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke
Karl-Heinz LAMBERTZ*

⁽²³⁾ Javaslat felhatalmazáson alapuló rendeletre (2019. február 26.) az innovációs alap működéséről (C(2019) 1492 final).

⁽²⁴⁾ Sustainable Development Goals, amelynek angol rövidítése: SDGs.